

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięcznie z przyniesieniem 175 mk., w agencjach miesięcznie 160 mk. Numer pojedynczy 7 mk. niedzielny 10 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW,
MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH
SA PRAWOMOCNE.

Cena ogłosz.: za 1-lin. wiersz petyt. 20 mk., w części urzędowej lub reklamowej 40 mk. Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska. Pocz. kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 160 006, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

O d e z w a !

Obywatele powiatu!

Pierwszą część daniny w płacono na czas z małymi wyjątkami. Opieszała narazili się nato, że zniewoleni obecnie dopłacać 5 proc. kary za zwłokę. Obecnie czas płacić drugą część daniny Państw. Wzywam wszystkich, aby nie zwlekali z płaceniem na ostatnie dni, gdyż kasa nie będzie wstanie wszystkich załatwić i płatnicy narażą się na długie czekanie i przez natłok na uciążliwe załatwienie sprawy. Danina musi być do 15. kwietnia bezwzględnie zapłacona. Ci którzy stawili wnioski o odroczenie, a nie otrzymają odpowiedzi do wyznaczonego czasu, będą zniewoleni bezwzględnie także zapłacić. Wszyscy, którzy do 15. kwietnia daniny nie zapłacą, narażą się na 5 proc. kary i kosztu przymusowego ściągania bardzo znaczne. Wzywam przeto wszystkich obowiązanych do płacenia daniny, aby oszczędzili, sobie niepotrzebnych strat, kar i kosztów, a władzy przymusowo ściągania. Proszę więc aby nikt na ostatnie dni nie czekał lecz jak najwcześniej płacić uiszc. Spodziewam się, że w powiecie śmigielskim nikogo niebędzie, od którego daninę państwową przymusowo ściągają trzeba. Wzywam wszystkich sołtysów gmin i obsz. dworsk. aby wszystkim interesowanym przypomnieli o czasie płacenia daniny, tak aby nikt powodu nie miał, tłumaczenia się, że niewiedział o obowiązku punktualnego płacenia.

Śmigiel, dnia 17. marca 1922 r.

Starosta. Koczyński.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA,

za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Minister Wybicki o unifikacji b. dz. prusk.

Ślady różnic państwowych, wytworzonych odmiennymi warunkami, w jakich przez lata niewoli żyły b. trzy dzielnice polskie, poczynają obecnie powoli zniknąć ustępując miejsca ujednostajnionej administracji, wspólnym przepisom i prawom obowiązującym na całym terytorjum Państwa Polskiego. W tych też dniach ma być ostatecznie zlikwidowane Ministerstwo b. Dzielnicy Pruskiej.

B. Minister b. Dzielnicy Pruskiej, p. J. Wybicki zapytany w jakim stadium znajduje się obecnie unifikacja b. Dzielnicy Pruskiej, odpowiedział:

— Poczynając od dn. 15 b. m. zostały całkowicie zlikwidowane wszystkie Departamenty, oprócz Departamentu Opieki Społecznej, którego ostateczna likwidacja ma nastąpić 1-go kwietnia. Sprawy, prowadzone dotąd przez poszczególne Departamenty, przeszły teraz do odnośnych Ministerstw resortowych. Na pewien jeszcze czas pozostaje w Poznaniu, ze względu na potrzeby ogólnopństwowe, Departament Spraw Wewnętrznych i Departament Rolnictwa, oraz Delegatury Zdrowia, Kultury i Sztuk, jednak nie dłużej niż do 1-go kwietnia, do którego to czasu pozostaje jeszcze i Wydział Prezydjalny. W ten sposób z dniem 1-go kwietnia b. r. Ministerstwo b. Dzielnicy Pruskiej ulega ostatecznej likwidacji.

— A co zrobiono z urzędnikami Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej?

Wszyscy wyżsi urzędnicy tego Ministerstwa, z wyjątkiem czterech, zostali ulokowani na odpowiednich posadach państwowych, gdzie zajmują stanowiska równorzędne do tych, które przedtem zajmowali w b. Dzielnicy Pruskiej. Natomiast urzędnicy niżsi, ze względu na przeprowadzaną obecnie redukcję urzędników państwowych, nie mogli być przydzieleni, poza nielicznymi wyjątkami, do resortowych wydziałów Ministerstw i dlatego otrzymali trzy miesięczną odprawę.

— Czy unifikacja b. Dzielnicy Pruskiej napotykała na jakie trudności i przeszkody?

— Stwierdzić trzeba, iż o ile przed tem unifikacji b. Dzielnicy Pruskiej napotykała na pewne trudności, wynikające głównie z odmiennych warunków, zwłaszcza gospodarczych w jakich ta dzielnica

żyła, to obecnie trudności te dało się usunąć i unifikacja na żadne znaczniejsze przeszkody nie natrafia. Jeżeli są dziś jeszcze różnice, to wynikają one z pewnego rodzaju konserwatyizmu. Wierzę jednak, iż zdrowy rozsądek i gorący patriotyzm Poznańczyków przyczynią się do zupełnego zjednoczenia Wielkopolski z resztą Państwa.

W sprawie strajku.

Związek Pracodawców podaje w sprawie strajku następujący komunikat:

Jak dowodzą różne w prasie ujawniające się komunikaty, żyjemy pod wrażeniem ewentualności wybuchu strajku ogólnego, noszącego już dziś namacalne znamiona podłoża czysto politycznego, ukrywającego się pod maską walki o polepszenie bytu pracownika.

Nie ulega wątpliwości, że nie może nas ominąć wstrząs gospodarczy, wynikający wskutek nieracjonalnej polityki skarbowej państwa, lecz będzie on tem silniejszy i prowadzący do niesłychanej katastrofy o ile wszczęta akcja strajku znajdzie posłuch u nieświadomionej warstwy pracujących, która nie może pojąć zawilych zagadnień całokształtu problemu gospodarczego.

Chwila jest nie odpowiednia, aby tłumaczyć teoretyczną stronę kwestji, chodzi nam wyłącznie o wyświetlenie kwestji teraz aktualnej t. j. sporu zarobkowego, który służy obecnie za szyld do rozpoczęcia walki o głęboko ukryty cel nie mający nic wspólnego z ruchem zarobkowym.

Oto, Związki Zawodowe pracobiorców wszelkiego pokroju politycznego wniosły w pierwszych dniach b. m. do Okręgowego Związku Pracodawców wnioski o podwyżkę płac. Wnioski te zwykle nosiły pod względem postulatów cechę jednolitości, tym razem zaś różniły się znacznie, mianowicie wnioski Związków z jaskrawszą barwą polityczną, z góry wysunęły postulaty niedoprzyjęcia; Z. Z. P. z własnego łona podało niejednolite wnioski, przedstawiając żądania umiarkowane i słuszne obok nadto wygórowanych, zależnie od poszczególnej działy przemysłowej.

Rozbieżność żądań Związków Zawodowych była celową i obliczoną na uniemożliwienie stworzenia takiej platformy rokowań, która by zapewniła szybkie załatwienie sprawy.

Następnie chwyciły się Związki Zawodowe taktyki wysuwania podczas pertraktacji nowych żądań, różniących się od pierwotnych tak znacznie, że dyskusja stała się wprost daremną. Tak zdarzyło się, że pracobiorcy metalowi a raczej ich przedstawiciele, żądając wprawdzie przywrócenia stawek październikowych, czyli podniesienia stawek obecnych o 25 procent, co im notabene Okręgowy Związek Pracodawców, też chętnie przyznał, zniweczyli zabiegi Pracodawców, wysuwając nowe żądania o dalsze 25 procent do płac październikowych, czyli w jednym momencie zmieniono żądanie o 100 procent. Tą samą drogą poszli pracownicy budowlani. Najjaskrawiej postąpili drukarze, którzy w chwili gdy, liczone już, że ugoda nastąpi, zmodyfikowali żądania na 42 proc. ponad stawki październikowe, nie uwzględniając, że w tym zawodzie podczas przesilenia przemysłowego nie stosowano żadnych zniżek.

Wobec tego wylania się jedyna prawda, iż ukrytej sprężynie, kierującej całą akcją generalnego zamachu, chodziło o to, aby w żaden sposób nie dopuścić do sprawiedliwego załatwienia sporu.

Okręgowy Związek Pracodawców wskutek odbytych konferencji z pracobiorcami nabrał przekonania, że wobec gotowości Związków Zawodowych do walki już dawno i często zapowiadanej, wszelkie zabiegi pracodawców o wstrzymanie tego odruchu stają się płonnymi i bezskutecznymi.

Jednym z głównych zabiegów Związków pracobiorców jest zrzućcie ojjum sporu na barki Okręgowego Związku, aby tem lepiej zamaskować nieoną grę żywiołów z pod ciemnej gwiazdy, które czekają na moment wybuchu strajku, by go pokierować na tory odruchu politycznego.

Co sądzić o zajętem stanowisku Związków Zawodowych, które podczas interwencji Rządu kategorycznie odrzuciły propozycje pracodawców, aby dążyć do załatwienia zatargu w poszczególnych grupach przemysłowych; jak tłumaczyć odrzucenia

przez pracobiorców propozycji Rządu o oddanie pod sąd arbitralny następnego dnia cofnięcie tego odrzucenia i przyjęcie arbitrażu? Zakrawa to na drwinę i szykanę Okręgowego Związku Pracodawców, stawiając go momentalnie między młotem a kowadłem.

Wobec tego Okręgowy Związek Pracodawców postanowił pomijając opór Związków Zawodowych, pracobiorcom przyznać to co jest uzasadnione i obecnie możliwe a odrzucić kategorycznie niesłuszne żądania. Tensamem spełniają pracodawcy swój obowiązek obywatelski i są przekonani, że większość pracobiorców okaże należyte zrozumienie.

Okręgowy Związek Pracodawców.

Barbarzyński gwałt w fabryce Cegielskiego.

Do nadzwyczaj przykrych zajść doszło w oddziale V. fabryki H. Cegielskiego. W oddziale tym (na końcu Wildy, dawna fabryka Lessera) pracownicy oświadczyli wczoraj rano, dyrektorowi, inż. Zdanowiczowi, że pracy nie porzucą. We wszystkich innych oddziałach natomiast wydziały robotnicze zapowiedziały, że rozpoczynają strajk o godz. 10-tej. Tuż po godzinie 10-tej dyr. Zdanowicz przyszedł do kuźni ręcznej i rozmawiał z pracującymi robotnikami, gdy w tem wtargnęło kilkudziesięciu robotników z sąsiedniego oddziału III, wzywając do porzucenia pracy: Wtargnąwszy do kuźni, strajkujący spostrzegli inż. Zdanowicza. Zdawało im się zapewne, że dyr. Zdanowicz odwozi pracowników swych od strajku. Wśród wrogich okrzyków jeden z napastników rzucił się na dyr. Zdanowicza i schwywszy go za piersi, jął nim potrząsać. Dyr. Zdanowicz odepchnął napastnika, cofnął się w tył i instynktownie, chcąc się bronić, pochwyił jakiś leżący obok przedmiot żelazny.

Napastnicy na giest ten obronny odpowiedzieli w ten sposób, że chwytając porozkładane w kuźni żelastwo, poczęli obrzucać nim dyrektora. Uderzony kilkakrotnie kawałkami żelaza, dyrektor Zdanowicz wycofał się z kuźni, ratując się ucieczką. Napastnicy rzucili się za nim w pościg, nie przestając rzucać w jego ślad kawałkami żelaza, dopóki inż. Zdanowicz, ugodzony ciężką sztabą żelazną w nogę powyżej kostki nie upadł na ziemię. Wówczas dopiero sprawy zbiegli.

Inż. Zdanowicz uległ ciężkiemu złamaniu golenia, przezczem złamana kość przebiła skórę, wobec czego przewieziono go do szpitalu miejskiego. Sprawców niektórych poznano, sprawą zajęła się policja.

Monopol tytoniowy a robotnicy.

Delegacja tytoniowców, która po pierwszych wiecach w sprawie monopolu wybrała się do rządu polskiego do Warszawy, stawiała władzom pytanie czy mogą one zapewnić robotników, że na wypadek zaprowadzenia monopolu w Polsce, istniejące fabryki papierosów i cygar nie zostaną zniesione, że robotników nie zwolni się z pracy i że pozostaną zarobki, które dotąd w b. dzielnicy pruskiej istnieją.

Robotnicy nie otrzymali na swoje pytanie odpowiedzi. Mieli oni zaś słuszne powody do obaw, ponieważ monopolowi robotnicy w Małopolsce i Królestwie są wynagradzani daleko gorzej, aniżeli robotnicy w prywatnych fabrykach. Poza tem zdaje się rząd nosić z myślą, aby przenieść większą część maszyn do innych dzielnic, a Poznańskie i Pomorze pozbawić fabryk. Wskazuje na to choćby fakt, że prawo monopolu wniesione do Sejmu mówi o wykupie maszyn i towarów, ale nie mówi o zakupie budynków fabrycznych.

Widocznem zatem jest, że monopol nie chce fabryk pozostawić, gdyż inaczej kupiłby także i budynki. Co to znaczy każdy zrozumie. Po przeprowadzeniu monopolu zwinie się większą część fabryk, maszyny się wywiezie a robotnicy tutejsi pozostaną bez pracy. Dla tego też wielka część stronnictw i klubów poselskich nie chce niszczyć bytu dziesiątek tysięcy rodzin robotniczych, zarabiających w Poznańskim i na Pomorzu w fabrykach papierosów i cygar, oświadcza się przeciwko monopolowi. Do tych stronnictw należy Chrześcijańsko-Narodowe Stronnictwo Pracy i Związek Ludowo-Narodowy.

